

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

De obligatione Capellani ad removenda, vel non apponenda impedimenta,
quando ea non apponere, vel removere potest, Cap. 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

CAPUT VI.

De obligatione Capellani ad removenda, vel non apponenda impedimenta celebrandi, quando ea non apponere, vel removere potest.

¶ **C**Apellanus obligatus cras, perendie, sequentibus diebus per se ipsum celebrare est, v.g. infirmus, vel carcere detenus, vel excommunicatus, &c. quam obligationem habet removendi impedimenta carceris, vel morbi ad finem adimplendi debitas Missas? Rursus, si permittat se in carcerem conjici, si in remotas regiones discedat, si Missale projiciat, sancè impeditur, ne possit satisfacere: quærimus, quam obligationem habet hujusmodi impedimenta non appendi?

§. I.

§. I.

Premittuntur aliqua necessaria pro resolutionis questione.

2. **V**Thæc, & similia decernamus, præmittendum est quoties quilibet obligatur ad observandam aliquam legem, obligari etiam ad non apponenda impedimenta, & ad tollenda, si ad sint, quæ obstant observationi legis. Si quis v.gra. obligatur audire Missam, obligatur etiam ad surgendum è lecto, quod est impedimentum illam audiendi. Ratio est, quia Superior, qui præcipit finem, censetur, & media ad ipsum recipere, secus non efficaciter finem veller, & sane deficeret, si veluti terminum volens non curaret de via; non apponere autem. vel tollere impedimenta, unum est ex mediis ad habendum finem.

3. Quodiam vero non semper obliga-

852 LIBER III.

ligamur omnia omnino impedimenta removere, seu non ponere statim enascitur difficultas. ecquoniam modo nobis constare possit, quænam obligemur, quæ vero non item? Ex quidem varii modi afferri solent, ille à Sanchez ^a allatus, & à Merolla ^b repetitus, fere nunc ab omnibus recipitur; quod scilicet spectāda sint quartuor. Primo, vis, & rigor præcepti, quædam enim benignius, quam alia explicantur, ac minoribus causis excusantibus indigent. Secundo, necessitas, & utilitas, quam affert ejusmodi impedimentum, de quo an colli, vel non poni debeat, dubitatur. Tertio vicinitas, aut distantia, quam rale impedimentum, vel medium habet ad rem præceptam: minus enim distat ad impediēda auditio- ne Sacri iter à me correptam die Jovis, quam die Sabbati, & die Sab- bati, quam ipso die Dominico.

Quar-

^a Sanch. lib. I. in Dec. c. 15. ^b Merol.
lat. 2. d. 4. de leg. c. 3. dub. 37.

Quarto, conjunctio per se, vel per accidens, seu, intrinseca, vel extrinseca, quam habet medium cum materia, seu re præcepta. Magis enim v. gr. per se, & intrinsecè conjungitur Breviarium cum recitatione Horarum, quod per se ad illas requiritur, quam conjungatur bona valetudo, aut non esse excommunicatum cum auditione Missæ, quæ solum per accidens ad illam pertinere videntur.

His diversimodè in singulis præceptis computatis, judicandum erit (ait ibidem Sanchez) an culpa sit admittere, vel non prohibere impedimenta illis præceptis obstantia. Sed id fusè prosequi ad nos non pertinet, poterit legi Castropalaus, a & Merolla, b aliique ab ipsis citari.

4. Præmittendum Secundo, in materia de qua nos agimus, adesse unum, quod magis, quam in aliis.

Bbb mate-

a Castrop. tit. i. d. i. de leg. p. 21.

b Meroll. dicitur dub. 37.

754 LIBER III.

materiis urget Capellanum ad prædicta impedimenta tollenda, vel non ponenda: nos enim hic supponimus adesse pactum inter Testatorem & Capellanū, seu inter Missas expostulantes, & inter promittentes, quare cum hic urgeat, titulus Justitiae, qui fortior est cereris, major erit obligatio Sacerdotis. Fac v.gr. te debere centrum Petro, ex contractu emptionis cum illo inito; certe non solum, eodem die, quo, ex conventione solvere debes, sed etiam in quocumque præcedenti, pro die conventa, urgeris ad tollenda impedimenta solutionis si potes, immò & ad moralem diligentiam adhibendam, ut pecuniā pro eodem dic habeas Id quod non tā rigidè obligaris præstare in observanda v.g. aliqua lege: neque enim obstringeris ante tempus obligationis tam strictè impedimenta, quæcumque tollere, & media adhibere. v.g. non obligaris duobus, vel tribus diebus ante diem festivū absti-

abstinere ab itinere, nescilicet ponas impedimentum ad audiendum, eodem festivo die Sacrum.

His positis, rem hanc satis ex se variam, quinque dictis, expedio.

§. II.

*Resolvitur quandonam Capellanus
obligetur non apponere,
vel removere im-
pedimenta ce-
lebrandi.*

s. **D**ico Primo, Capellatum, ut suæ obligationi satisficiat, non posse die eodem, quo celebrare obligatur, ponere impedimenta per se obstantia Sacrificio. Hinc non potest se eodem die inebriare, dormire, confabulari, Missale projicere, vestes ceteraque Sacra instrumenta in arca reposita non extrahere, vel de loco vicino non accipere, &c. Ratio est, quia, si haec eodem die poneret, clare convin-

Bbb 2 cere-

cererur nolle suæ obligationi satisfacere.

6. Dico Secundo, nec ante tempus obligationis posse Capellanum apponere voluntaria impedimenta, quamvis per accidens obstantia, nisi ex verbis Fundatoris, vel præsumpta ejus mente, ei aliquid permittatur. Ratio dicitur ex rigore tituli justitiae jam dicto.

7. Hinc deducitur Primo, an si Capellanus se inebriet ante tempus urgens celebrandi, peccet contra pactū initum? Secundo, quid si alio discedat, ubi celebrare die statuto non possit? Tertio, quid si ante dictum tempus projiciat Missale, vel Ecclesiæ claves? Quarto, quid si cibum nocivum comedat, vel quid simile faciat, quo infirmetur, & sic sacrificare non valeat: Agimus autem, quando non adest legitima excusatio, vel quando non suffragatur aliqua facultas, juxta supradicta, vacādi, vel quid simile.

Puto enim in Primo, Secundo, &
Tertio

Terti
oblig
to no
briare
ficii,
projic
pacto
dere o
cere,
ita? &
tate I
subse
dum e
tem t
minar
8.
sit inf
simili
oblig
nem p
gatio
pressi
Rati
rem v
corpi
lūtar

Tertio peccari à Capellano cum obligatione restitutionis in Quarto non item. Ratio est, quia se inebriare, vel discedere à loco Sacrificii, ut item Missale, seu claves projicere, est veluti directè inito pacto velle contradicere; at comedere cibum nocivum, vel quid facere, quo in morbum incidat, non ita? & ex alia parte, nec ex voluntate Fundatoris, nec ex consensu subsecuto Capellani, præsumendum est, ipsum obligari ad sanitatem tuendam, propter hunc determinatum finem celebrandi,

8. Dico Tertio. Si Capellanus sit infirmus, si carcere detentus, si simili impedimento constrictus, nō obligatur sanitatem, vel liberationem procurare, ut satisfaciat obligationi celebrandi, nisi quid expresse in Foundatione dictum sit. Ratio est, quia non puto Fundatorem voluisse suū Capellanum in his corporalibus impedimentis in voluntariis, quæ multū per accidēs se

Bbb 3 ha-

858 LIBER III.

lebrationem Sacrificii, tam rigidè obligare, dummodo quando potest & quando juxta dicta c. 5. §. 1. & 2. debet, suppleat dictus Capellanus per alium.

9 Dico Quarto. Si idem sit excommunicatus, suspensus, interdictus, vel etiam si per ipsum sit, quod locus, ubi celebrare debet, sit interdictus, obligari videtur ad procurandam absolutionem, semper intelligendo, si non potest per alium, vel alibi supplere. Ratio est, quia hæc sunt directa impedimenta Sacrificii, ad quæ excludenda, cum potest, ratio justitiae omnino Capellatum cogit.

10. Dico Quinto. Quando cibum nocivum sumere, vel quid simile facere Capellano permisimus, quo impeditur Sacrificium licet, si id prævideat, adhuc posse permettamus; nunquam tamē concedimus, id posse intendere. Ratio est, quia dum solum prævidet, utitur jure suæ libertatis à Fudatore verisimiliter

liter non ablato : ac dum intendit,
facit contra pactum cum eodem
Fundatore celebratum , qui nun-
quam id concessit, immò negavit:
si quidem , dum eum obligavi ad
sacrificandum, obligavit ad volen-
dum Sacrificium, non vero permi-
sit illud nolle , nollet autem si co-
medereret nociva , ut impeditus
morbo, Sacrū omittere cogeretur.

§. III.

*An Capellanus impedimentum viola-
tionis Ecclesiae tollere teneatur.*

Ubi

*Traduntur nonnulla de Violatione locis
Sacri ejusdemque Reconci-
liatione.*

I. **A**ntequam id decernam Præ-
mitto Primo , quod in Ec-
clesia quantumcumque consecra-
ta , si per aliquid ex sequentibus
Bbb 4 deliq-

360 LIBER III.

delictis, (& quidem, satis probabili-
liter, non secretis a sed publicis)
violata sit, hoc est sive per homici-
dium, sive per sanguinis, seminisve
effusionem, sive per sepulturam
infidelis, quamvis infantis, sive per
sepulturam excommunicati, qui
tamen post Concilium Constan-
tiense nominatim denuntiatus, vel
publicus Clerici percussor fuerit;
non potest licite, & sine mortali,
sacrificari, nisi prius reconcilietur,
(quamvis sic Sacrificans b nec su-
spensus maneat, nec irregularis)
vel nisi in casu necessitatis de licen-
tia Episcopi. Talem fuisse Panormi
judicavit P. Bernardinus Piccinus
Societatis Jesu, Theologus Do-
ctrina, & Sanctitate iusignis, cum
Ecclesia Cathedralis mane ipso die
Pentecostes, in quem incidit festū

Sanctæ

a Suarez de Sacr. d. 81. sect. 4. §. His
positis Fagund. aliisque relati à March.
tr 3 p 3.c 10. b Suar loc. cit. §. Sed
quaret Sà V. Eccl. n 20. Rodriq. II. q.
reg. 16. ar. 6. exc. ls qui de sent. exc. n. 6.

Sanctæ Christianæ Patronæ Civitatis, fuisset, per effusionem sanguinis, violata. Immò necessitas tanta posset esse, ut, si ad Episcopum recursus non pateret, ejus licentia non a esset necessaria, Talem judicat Delugo mox citandus, si in die festo Populus aliam Ecclesiam non haberet, in qua Missam posset audire.

Hæc autem, & huc pertinentia, cum passim à Doctoribus, & quidem latissimè tractentur, non est cur & nos inculcemos. Lege Joannem Delugo, b qui ferè universa, breviter, & cordate, complectitur. Lege item Marchinum, c auctoresque ab ipso citatos. Lege denique supra, d ubi dicimus, quid faciet Sacerdos, si incepta Missa, & contingat violari Ecclesiam.

Bbb 5 2. Quo-

a Suarez & Fagun apud March de tract 4 q. 1. c. 10 nu. 2. b Delugo de Euch. d. 20 sec. 2. an. 52. c March. loc. cit. d Suprali. 2. c. 7. §. 5.

2. Quoad Reconciliationem recolendum est , quod Ecclesia ubi Sacrificium Missæ celebratur , vel est consecrata , vel benedicta , vel solum ab Episcopo , seu alio potestatem habente , ad divina officia deputata , ut ex supra dictis , de loco sacrificii , patet . Iam , si solum sic deputata , violarique contigerit , reconciliatione probabiliter nō insidere , docent multi , a id quod nobis satis est . Si sit benedicta , quilibet Sacerdos simplex , aqua per ipsum simpliciter benedicta , potest b illam , formula perita à Rituali Romano , reconciliare , id quod supra diximus lib . 2 . c . 7 § . 5 . Quod si aliqui Religiosi facultatē obtinuerunt

a Navar Henrique . Sotus apud Delugo citatum n . 59 . atque quibus addo Suprez de Sacerd . 81 . sec . 4 . § . 5 . violatur fine , licet contrarium videntur deceret . i . de Relig . 1 . r . 2 . c . 9 . num . 2 . § . 3 .

b Layman lib . 5 . 22 . 5 . c . 5 . nu . 12 . aliquo colligiturque ex C . ultimo de conscr . Eccl .

runt à Summo Pontifice, Ecclesias suas solum benedictas reconciliandi, id, vel factum est, ad scrupulos eximendos, vel quia contrariā sententiam sequebātur. Denique si sic Ecclesia cōsecrata, posse, & debere ab Episcopo, aqua, per ipsum cum sale, & vino & cinere, benedicta re conciliari, dubiū nō est. Sicuti neq; dubiū mihi est. Episcopum a ejusmodi facultatem delegare nō posse simplici Sacerdoti, atque adeò nec Vicario suo, qui non sit Prælatus (quidquid aliqui b dicant) Ratio est, quia præter id, quod c supra in simili diximus, sic clare deciditur c. *Aqua de consecr. Ecclesie.* Posse deniq; ex delegatione Summi Pōtificis à Mendicantibus, & participantibus cum illis, sed sub quibusdam conditionibus, ejusmodi consecratas Ecclesias reconciliati, ha bes

a Delugo dif. de Euch. 20. sec. 2. n. 61
aliiq. b Victoria, Sa, Silvius apud Dia-
nam p. 2. er. Miscell. 1. ref. 6. c Supra
lib. I. c. 3. §. 2. n. 4.

§64 LIBER III.

bes in Bulla Leonis X. *a* & apud
Porcellam, *b* Rodriquez, *c* & Asca-
nium *d* Tamburinum. Sacrificio i-
psō, fortē, in Ecclesia violata per-
acto, an eadem remaneat reconciliata,
dictum est lib. i. c. i. § 4 nū. 5.

z. His positis : facile responde-
ri potest ad propositam in titulo
Dubitatem. Dico enim Capel-
lanum, seu quemcumque obligatū
ad Missam hodie v. gr. in tali loco
celebrādam, si contingat eum vio-
lari & Reconciliatione dependeat ab
ipso (secus, huic quæstiōni, locus
non est, sed recurrit doctrina data
cap. 5. § 2.) quia potest v. gr. habere
Rituale Romanum, obligari ad re-
conciliandam Ecclesiam Ratio est,
quia quamvis ut diximus lib. 2. ca.

7. §. 3.

a In Bullario Rodr. Bulla 6. Leon.
X. a Portell. in dub. Reg. V. Eccl. in
Ald. n. 1. *c* Rodr. t. 1. qu. Reg 19. ar 6
d Tamb. de Iur. Abb d. 18. q. 3. nū. 42.
e Tamb. de Iur. Abb. d. 18. q. 3. num.
41.

7. §. 5 num. 2. fine ad Sacerdotem
privatum non pertineat Ecclesiam
reconciliare, ^{tamen}, quia nunc
supponimus eum teneri ex stipen-
dio ad celebrandum, justitia re-
quirit, ut impedimentum viola-
tionis, quod tollere ipse potest,
tollat, sicuti §. præcedenti num. 9.
de aliis similibus impedimentis di-
rectis resolutum est.

Hæc notasse sufficiat, nam ex
his ita decisim alii similes casus non
difficilis negotio decidentur.

CAPUT VII. De legitima præscriptione quoad Missas.

§. I.

*Quandonam Sacerdos vel Ecclesia
contra onus Missarum
prescribat.*

I. **S**i concurrant conditiones re-
quisitæ à jure ad præscriben-
dum,